

นักศึกษาอินโดนีเซียในมหาวิทยาลัยขอนแก่น : มาตรการ ผลกระทบและการปรับตัวในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19

บทคัดย่อ

มหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งเป้าเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลก การรับเข้านักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาจึงเป็นหนึ่งในพันธกิจที่จะตอบโจทย์ดังกล่าว ในหลายปีที่ผ่านมา มีนักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวนมากและพบหลายร้อยคนในแต่ละปี ทั้งมาจากประเทศยุโรป จีน ลาว กัมพูชา เวียดนาม พม่า และอินโดนีเซีย โดยเฉพาะนักศึกษาอินโดนีเซียมีจำนวนการเข้ามาศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปีจากสถิติย้อนหลัง 3 ปี นักศึกษาอินโดนีเซีย มีจำนวนมากถึง 169 คน การที่นักศึกษาอินโดนีเซียมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นต่างจากนักศึกษาประเทศอื่น ในแง่วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา-ความเชื่อ (อิสลาม) ทำให้กลุ่มผู้วิจัยสนใจศึกษาสถานการณ์โควิด -19 ที่ได้แพร่ระบาดในจีน – อาเซียนถึงรวมไทย โดยเฉพาะจังหวัดขอนแก่น ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดมาตรการควบคุมและป้องกันโรคโควิด-19 ของทางจังหวัดขอนแก่นจำนวน 29 ฉบับ ลงสู่ระดับมหาวิทยาลัยซึ่งมีจำนวน 5 ฉบับ ได้ส่งผลกระทบต่อและก่อให้เกิดการปรับตัวของนักศึกษาอินโดนีเซียที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ คณะเทคโนโลยี และคณะวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตาม การวิจัยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และใช้ข้อมูลเอกสารประเภทอื่นๆ มาเสริมการวิเคราะห์ การศึกษาพบว่า มาตรการควบคุมการแพร่กระจายของโควิด-19 ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 5 ฉบับ ส่งผลกระทบต่อและการปรับตัวของนักศึกษาอินโดนีเซียใน 4 ประเด็น **ประเด็นแรก: ชีวิตความเป็นอยู่** จากเดิมในวันว่างหรือวันหยุด มักจะรวมกลุ่มตามร้านกาแฟ เดินห้างหรือทำงานที่หอสมุด ทำให้ต้องหยุดกิจกรรมและเลือกอยู่หอพัก ส่วน **อาหารการกิน** เดิมการเลือกซื้ออาหารต้องเป็นแบบฮาลาล ก็ต้องเปลี่ยนมาเป็นการประกอบอาหารรับประทานเองในหอพักและต้องคำนวณเลือกซื้อวัตถุดิบให้เพียงพอต่อสัปดาห์เพื่องดการออกไปข้างนอก **ประเด็นที่สอง: การปฏิบัติกิจทางศาสนา** (ละหมาด) เดิมผู้หญิงต้องไปละหมาด ที่หอสมุดกลางหรือที่คณะที่ตนกำลังศึกษาอยู่ กรณีของผู้ชายต้องไปละหมาดที่มัสยิด ก็ต้องเปลี่ยนมาเป็นการละหมาดภายในห้องของตัวเองแทน แม้การเปลี่ยนรูปแบบจะขัดต่อหลักศาสนาอิสลามแต่ก็ถือเป็นการอนุโลมได้เนื่องจากเป็นสถานการณ์ฉุกเฉิน **ประเด็นที่สาม: การจัดการเรียนการสอน** ในแต่ละคณะมีแผนการเรียนที่แตกต่างกันออกไป เมื่อเกิดสถานการณ์โควิด-19 จึงต้องเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนในลักษณะของออนไลน์ก่อให้เกิดหลายภาวะตามมา **ประการที่สี่ : การเดินทาง** ทั้งโดยรอบจังหวัดขอนแก่นจากเดิมใช้รถสาธารณะไปยังสถานที่ต่างๆ แต่ต้องเปลี่ยนมาการใช้รถจักรยานยนต์ในบริเวณใกล้เคียงและในพื้นที่ของมหาวิทยาลัย รวมถึงเดินทางกลับภูมิลำเนาตามเทศกาลนั้นก็ไม่สามารถทำได้เช่นกัน ข้อค้นพบที่ได้จะเป็นประโยชน์เพื่อทำความเข้าใจนักศึกษาต่างชาติในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมมหาวิทยาลัยขอนแก่นพร้อมทั้งสามารถเป็นข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยขอนแก่นในการดำเนินมาตรการดูแลนักศึกษาต่างชาติให้เหมาะสม ทัวถึงและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น